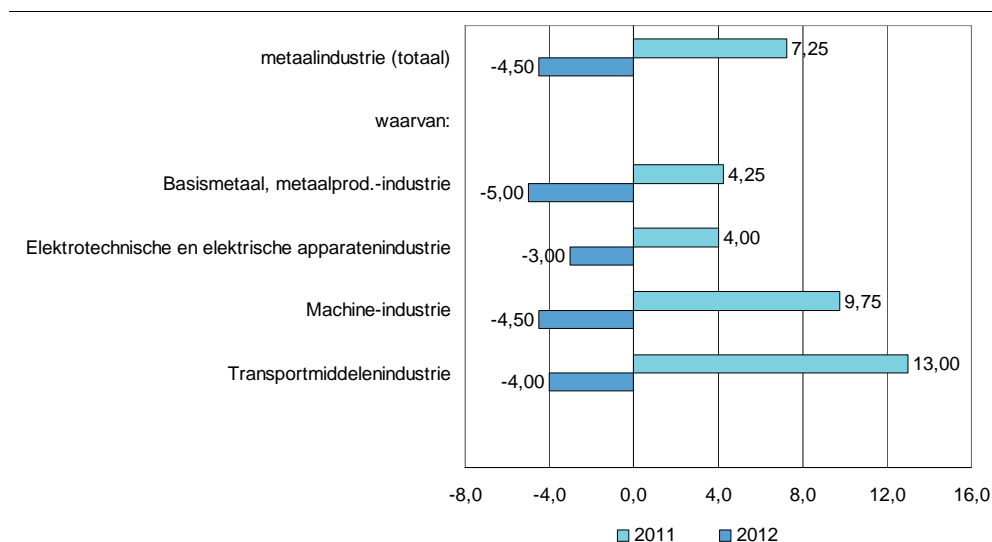

Flinke afzetting metaalindustrie

Algemeen

De metaal- en elektrotechnische industrie is sterk hersteld van de klap uit 2009 en heeft in de eerste helft van 2011 flink kunnen groeien. In de tweede helft van 2011 zijn echter al de gevolgen van de euro-crisis te zien. De groei valt geheel terug. Per saldo heeft de metaalindustrie met 7,25% nog een flinke groei gerealiseerd. Een onder druk staande (wereld)economie, en daarmee gepaard gaande afnemende investeringsbereidheid, maakt dat de vraag naar goederen uit de metaalindustrie, met 4,5%, belangrijk afneemt.

Figuur 1 Ontwikkeling afzet in de metaalindustrie, 2011 en 2012

Bron: Prognose kerngegevens MKB, december 2011.

Belangrijkste ontwikkelingen in sector metaal- en elektrotechnische industrie algemeen

De sterke groei in 2010 en 2011 is in hoge mate bepaald door de vraag uit het buitenland, wat vooral geldt voor machinebouwers en elektronicafabrikanten. Bij bedrijven en in deelsectoren die vooral van afzet in het binnenland afhankelijk zijn is groei later ingezet. Toeleveranciers aan de bouw, zoals veel staalconstructiebedrijven, ondervinden nog steeds de negatieve gevolgen van de teruggelopen bouwproductie. Binnen de metaal- en elektrotechnische industrie zijn er derhalve flinke verschillen tussen deelsectoren. Door grote onrust op de financiële markten neemt de investeringsbereidheid flink af. Dit heeft als gevolg dat voor de metaal- en elektrotechnische industrie voor 2012 een sterke krimp wordt voorzien.

Onderscheiden naar segmenten

De transportmiddelenindustrie laat in 2011 het hoogste groeicijfer zien, op afstand gevolgd door de machine-industrie. De transportmiddelenindustrie heeft geprofiteerd van de aantrekkelijke autoproduktie in het omringende buitenland, de basismetaal onder andere van de opleving in de machine- en de elektrotechnische industrie in Nederland en Duitsland. In 2012 neemt de afzet flink af als gevolg van de economische malaise. De recessie zal in alle sectoren binnen metaalindustrie voelbaar zijn.

Werkgelegenheidsontwikkeling

De werkgelegenheid in de metaal- en elektrotechnische industrie loopt over een langere periode gezien terug, vooral als gevolg van groei van de arbeidsproductiviteit (meer productie met minder mensen). Het eerder geschatte herstel heeft er voor gezorgd dat het aantal banen in 2011 niet verder is gedaald. In 2012 zal de werkgelegenheid als gevolg van de afzetting weer verder afnemen.

Afzetgroei in een bedrijfstak als de metaal- en elektrotechnische industrie zal vrij snel gepaard gaan met tekorten aan bepaalde soorten specialisten: technici, vakmensen, onderzoekers, ontwerpers. Er zijn 'kwalitatieve discrepanties' op de arbeidsmarkt doordat bedrijven vragen om kennis en vaardigheden die niet aanwezig zijn bij mensen die een baan zoeken. Zulke discrepanties zijn mede een gevolg van verandering van de industriële structuur: productie van grote aantallen en hoeveelheden wordt ge-outsourced, het accent komt sterker te liggen op ontwerp, ontwikkeling, prototypes en de eerste fase van opschaling van de productie, en daardoor neemt de vraag toe naar hoger opgeleiden en naar mensen met een bepaald technisch specialisme.

Gegeven die veranderende vraag op de arbeidsmarkt heeft de bedrijfstak ook nog eens te maken met een relatief oud personeelsbestand. Dat zorgt in de komende jaren voor een aanzienlijke vervangingsvraag. De sector zal daarom geconfronteerd worden met een stijgend aantal niet of moeilijk te vervullen vacatures.

Winstontwikkeling

De winsten in de metaal- en elektrotechnische industrie herstelden in 2010 krachtig, al moet hier bij bedacht worden dat ze ook 'van ver moesten komen' na de recessie. Ook in 2011 is door de forse afzetgroei nog een behoorlijke winststijging gerealiseerd. De afzetdaling vertaalt zich voor 2012 in een forse daling van de winst.

MKB

De in tabel 1 weergegeven ontwikkeling van het MKB in de metaal- en elektrotechnische industrie blijft achter bij die van het grootbedrijf, dat in 2011 veel sterker heeft geprofiteerd van de aantrekkende buitenlandse vraag, met name van buiten Europa.

Het MKB in de metaal- en elektrotechnische industrie is goed voor 40% van de afzet en 56% van de werkgelegenheid. Van de binnenlandse afzet komt ruim de helft van het MKB, van de buitenlandse krap 30%. Een deel van de binnenlandse afzet gaat indirect echter eveneens naar het buitenland, in de vorm van toeleveringen aan de exportindustrie. Het MKB telt een groot aantal specialisten

Het MKB zal in 2012, evenals grootbedrijf, te maken krijgen met een afzetdaling van 4,5%.

Tabel 1 Kerngegevens van de metaalindustrie, niveau 2010, mutaties ten opzichte van voorgaand jaar

	<i>niveau 2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
	mld. euro	volumemutatie (%)	
buitenlandse afzet	46,6	12,00	-5,50
binnenlandse afzet	38,3	1,50	-3,50
totale afzet	84,9	7,25	-4,50
<i>w.v. MKB</i>	<i>33,8</i>	<i>4,75</i>	<i>-4,50</i>
	mld. euro	waardemutatie (%)	
winst	2,8	12,25	-47,75
	aantal (x 1.000)	mutatie (%)	
aantal werkenden	332,4	-0,25	-2,00
w.v. werknemers	319,3	-0,25	-2,00
zelfstandigen	13,1	0,00	-1,25
arbeidsvolume	308,6	-0,25	-2,00
aantal ondernemingen	21,1	-0,25	-1,25

Bron: Prognose kerngegevens MKB, december 2011.